

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

DANIÆ.

Deinde Marischalcus tempore belli & pacis ea quæ ad expeditiones pertinent procurat. Admiralius naves ædificat veteres restaurat, & singulis annis ea ordinat quæ ad tutandum oceanum & res nauticas pertinent, habet & is sub se constitutum adhuc alium Admiraliū, & in singulis navibus præfectum ex equestri genere prognatum. 1.

Cancellarius Regni; ad hunc ex omnibus prouincijs ac insulis appellatur, à quo ad Regem & Senatū Regni appellatio vicissim deuoluitur. 2.

Singulæ prouinciæ diuise sunt in HAERRET vt vocant, siue in diceceses, sub quibus multe sunt parrochiæ, ibi primum de iure disputant: si rixæ fuerint inuicem ortæ. Hinc licet appellare ad iudicem terræ istius. Deinde ad Cancellarium, Postremo ad Regem ac Senatores, ibi finalis sententiā promulgatur, habent ius scriptum, compilatum à VVoldemaro primo, Episcopis ac Senatoribus, Legi naturæ valde congruum, & non multum à Romanis Legibus discrepans, sed quod vigore huius multo citius lites finem assequi possint, lataque sententiā paratam habeat executionem. Primi iudices si iniquam tulerint sententiā in dimidiam partem bonorum condemnantur, quorum Rex capit dimidiam, & læsus sententiā iniusta, alteram partem. Senatoribus adhibuit VVoldemarus primus (ni fallor) Episcopos, quos rursus Christianus 3. propter certas causas ac rebellionem amouit. 3.

Cancellarius Regis, qui plerumque in aula Regem sequitur, habet sibi adiunctos 7. vel 8. nobiles secretarios & scribas, & omnia negotia tractantur è Rege ipso. Si autem aliquid magni accidit, vt de pace aut bello, item de fœderibus ineundis, de finibus defendendis sit deliberandum, Conciliū Senatorium à Rege indicitur. Nec licet Regi vllum tributum imponere regno ac nobilium rusticis, absque consensu Senatorum & Procerum. 4.

Aerarij item præfectus, qui omnes totius regni redditus, tam castrorum, quam prædiorum, nec non telonia tam in mari, quam terra colligit, rationes audit, examinat, inquirat, qui antias pecuniam offerentibus reddit. Hic habet adiunctos duos ex nobilitate, & scribas multos ex plebe, pro quo labore habet annuatim stipendium. 5.

TERTIVS, est status Ecclesiasticus, in quo fuerunt Episcopi septem, vt Archiepiscopus Lundensis, Episcopus Roschildensis, Ottoniensis, Ripensis, VViburgensis, Arhusensis & Slesv vicensis, ad quem cæteri etiam Canonici referuntur. Hi habent decimas in regno: quæ tamen in prouincijs diuersis, diuerso modo diuiduntur, dimidiam partem decimarum percipiunt Episcopi, dimidiam Rex, aliquam Canonici, Pastores, pars etiam ad ædificandas ecclesias contribuitur, & quantum ad Pontificium ius attinet, semper in hoc regno, quemadmodum etiam in Gallia, nominationes & ordinationes prælaturarum, Episcopatumque, à Regibus, ad hoc vsque tempus collatæ fuerunt, vt etiam ex responso VVoldemari primi Regis Daniæ, vt arbitror, quod hic annexere libuit, constat. Cum Pontifex Romanus à Rege hæc & similia postulet, fertur rescripsisse Rex. Regnum habemus à subditis, vitam à parentibus, religionem à Romana Ecclesia, quam si repetis remitto per præsentem. Et quemadmodum Caroli Quinti prudens decretum laudatur, quod in posterum Ecclesiastica perlonæ nullam rem immobilem coemere possent, absque principum consensu. Sic Christianus tertius æquè prudenter constituit, ne Ecclesiastici aliquid vendant, absque Regis expresso mandato. Alioqui Religiosi sunt optimè prouisi in toto Regno à Christiano 3. piæ memoriæ & scholæ particulares multis in locis erectæ, Veluti etiam in Islandia duæ, vbi etiam habent propriam Typographiam. Vna tantum est in toto regno Academia Hassniæ, quæ fundata est à Christierno primo, permissu Sixti Pontificis. Anno Christi 1478. Quam Fridericus secundus, quanquam bello Suetico septennali erat implicitus, tamen locupletauit, & eius prouentus sexaginta millibus thalerorum auxit. 6.

QVARTVS, Status est Ciuium & Mercatorum, in vrbibus ac oppidulis habitantium: Hi habent propria priuilegia, quibus fruuntur, & his attributi sunt agri proprii ac syluæ limitibus circumductæ. Hi etiam mercaturam exercent in agro & mari in omnibus partibus Europæ. Ex his quemadmodum etiam ex rusticorum liberis eliguntur, Episcopi, Canonici, Pastores & Senatores vrbium, Scribæ in castris & arcibus, magistri ac gubernatores nauium, aliqui etiam horum præficiuntur teloneis. Iudicia omnia minora, ex his constituuntur præside interdum vno ex nobilitate. 9.